

Beheer eikenprocessierups

Studievoormiddag i.s.m. Civiele Bescherming

Programma

- Waar zitten er veel rupsen?
- Aanpak provincie 2020-2021
- Huis-tuin-keukenmiddelen
- Brandharen

Waar zitten er veel rupsen?

Interactieve eikenprocessierupsenkaart

- <http://geoloket.provincieantwerpen.be/geoloketten/?viewer=epr#>

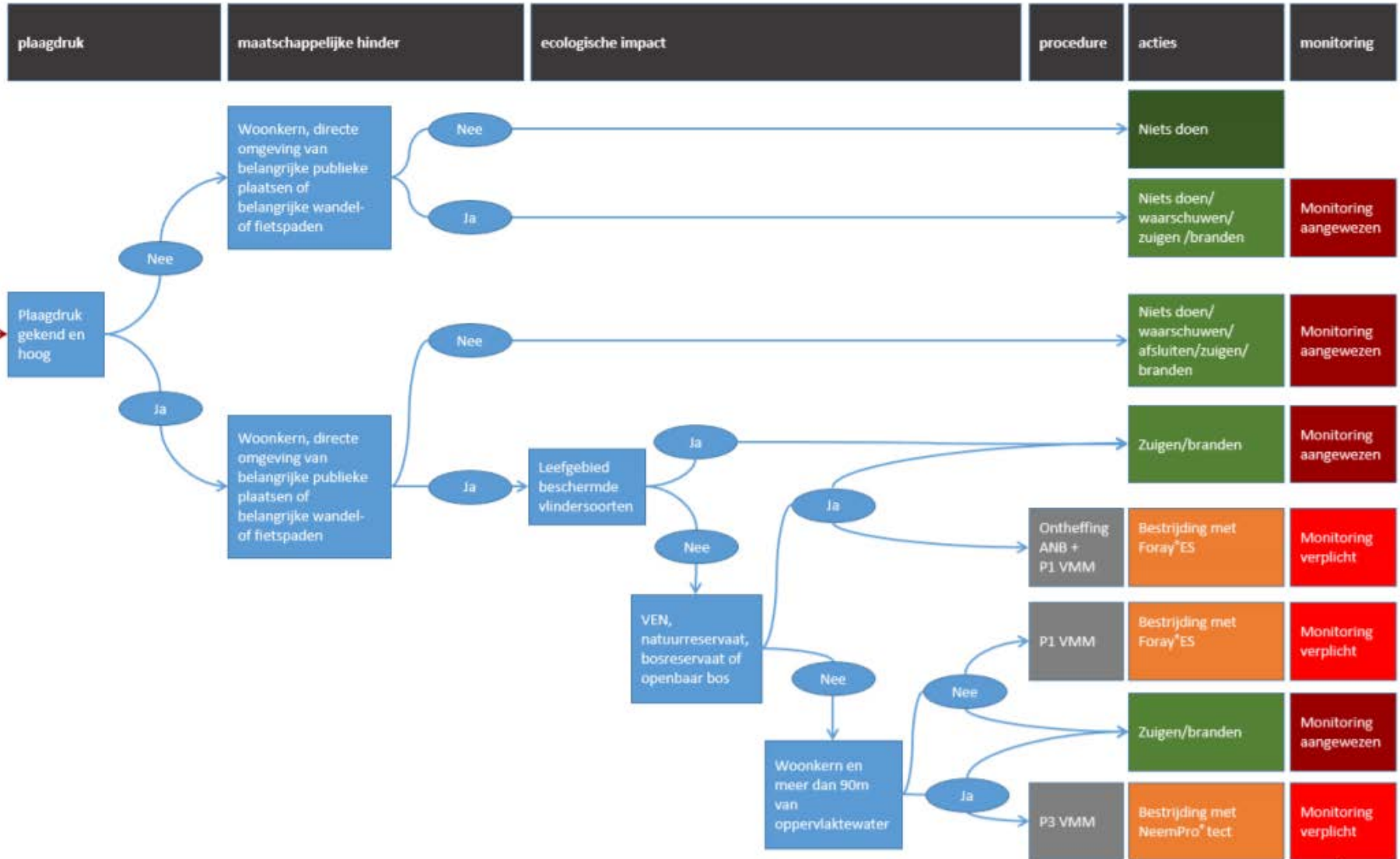
The screenshot displays the Geoloket Provincie Antwerpen web application interface. At the top, there is a 'Tools' bar with several icons and labels: 'Identificeer', 'Vorig Gebied', 'Volgende Gebied', 'Kaart', 'Nest melden', 'Beheer', 'Aanvraag biocidebehandeling', 'Rapport', 'Eikenprocessierups', 'Afstand', and 'Meet'. Below the tools bar, there is a 'Lagen' (Layers) section with a 'Filter lagen...' dropdown and a 'Filter' button. The filter sidebar is expanded, showing the following options:

- Begrenzungen
- Seizoen 2020-2021
- Bestrijding nesten - seizoen 2020-2021
 - Locaties
 - Straten
 - Zones
- Melding nesten - seizoen 2020-2021
 - Locaties

The main map area shows a detailed view of the Antwerp region, including areas like Kapellen, Brasschaat, Schoten, Merksem, Schilde, and Antwerpen. The map is overlaid with numerous colored markers (purple, orange, red) representing data points. A search bar labeled 'Zoek' is visible at the top of the map area. The bottom right corner of the image contains the text '06/2020'.

Aanpak provincie Antwerpen

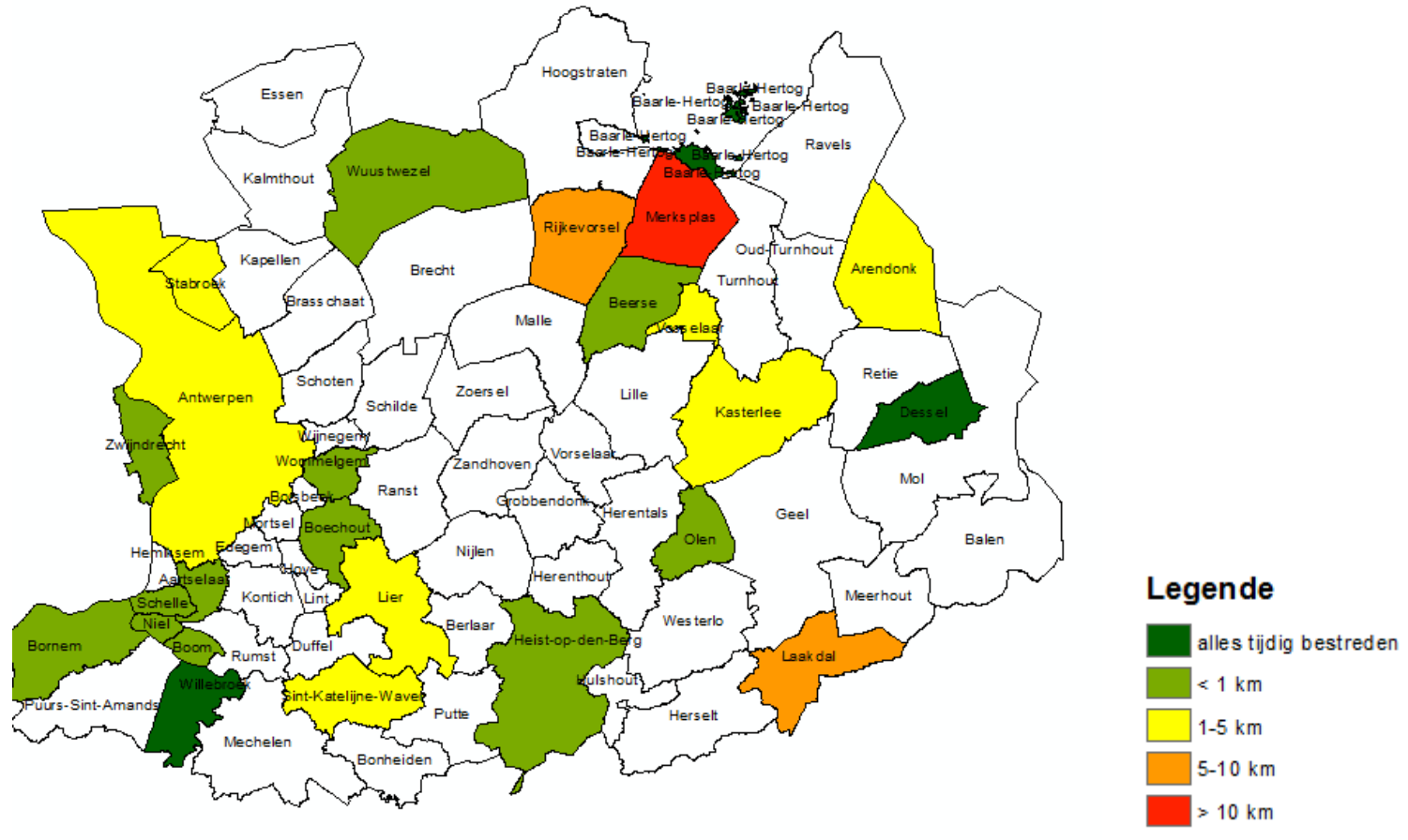
Beheer in plaats van bestrijden

Overzicht 2019-2020

- Rupsenrijk jaar 2019, veel gezondheidshinder
- Grote inzet van gemeentelijk personeel en vooral uitbesteding door aannemen van aannemers
- Aannemers volzet, opgevraagd door gemeenten
- Privé burgers kunnen niet terecht bij aannemer
- Verwachting 2020: evenveel of meer rupsen als in 2019
- Knelpunt: slechts kleine toename van aannemers

Aantal Im niet tijdig bestreden

Aanpak 2020

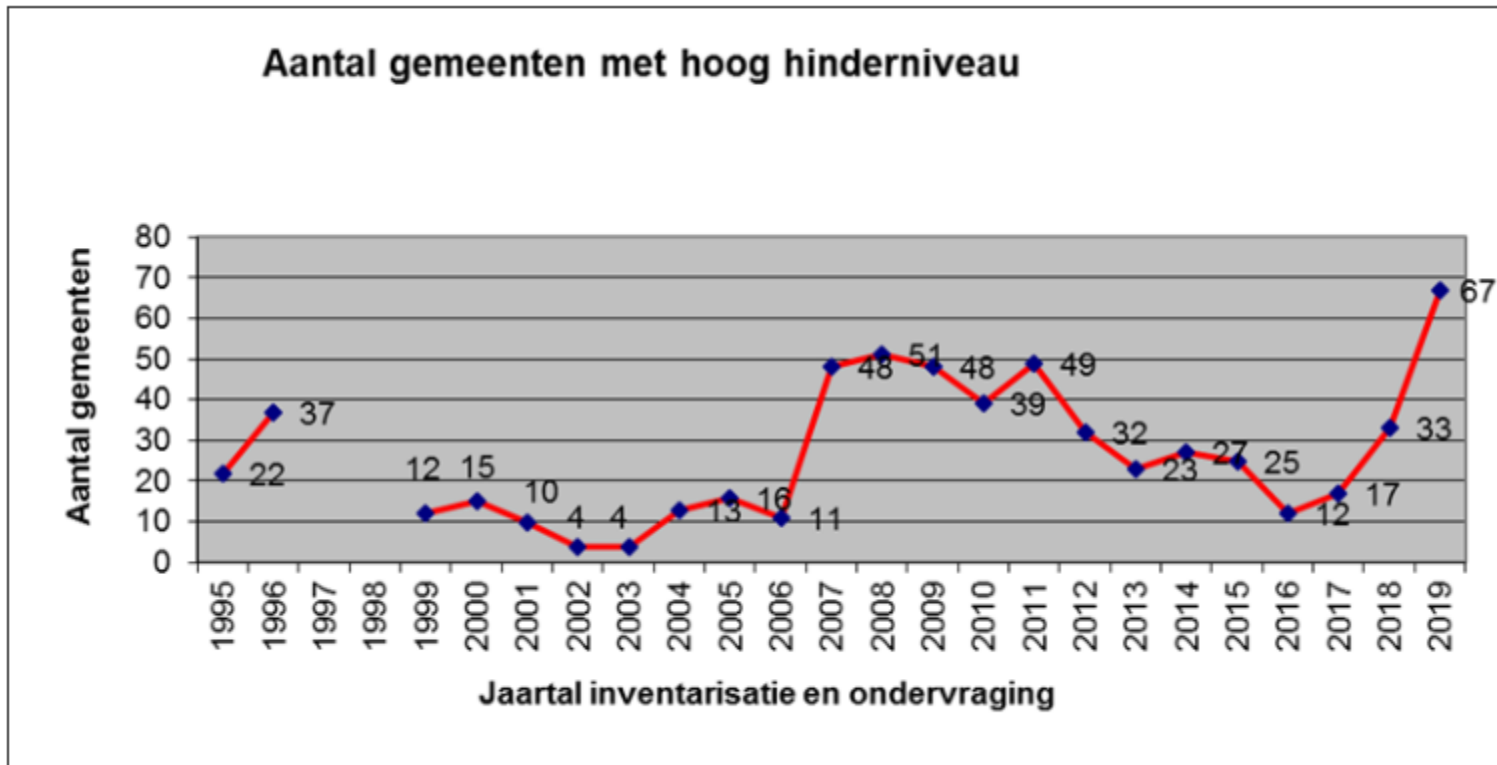
- 2020: in uiterste nood kan de gemeente beroep doen op de civiele bescherming op mee te helpen voor bestrijding onder strenge voorwaarden
- Er is geen andere mogelijkheid:
- *de aannemers zijn volzet en je eigen personeel kan niet ingeschakeld worden
- *de boom staat op een publiek belangrijke zone, die tijdelijk niet afgesloten kan worden.
- De gemeente voorziet zelf een hoogtewerker met chauffeur
- De gemeente betaalt een forfaitair bedrag vastgelegd in het KB van 25 april 2007

Aanpak 2021

- Als iedere gemeente zelf een of meerdere zuigteams samenstelt dan hebben de aannemers meer ruimte om de belangrijke publieke en privé locaties rupsenvrij te krijgen
- Provincie bereidt voor:
 - groepsaankoop stofzuigers
 - gemeenschappelijke ophaalpunten rupsenresten
 - opleiding stofzuiger

Ervaring met stofzuigers is welkom

Nog een paar jaar hinder verwacht

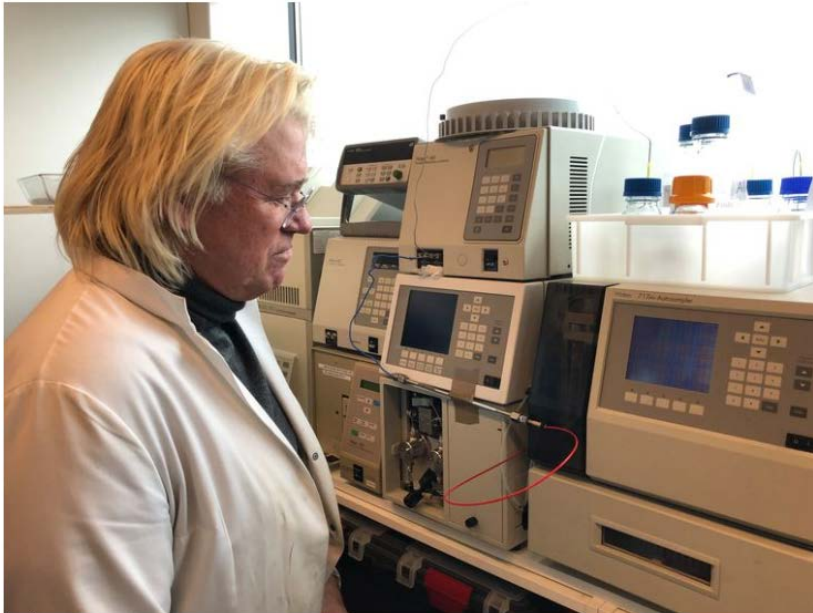

Huis Tuin Keukenmiddelen

Look en ui

Processierups

Nederlander ontwikkelt 'wondermiddel tegen eikenprocessierups'

Hans Bok in zijn laboratorium waar de oud-dominee een wondermiddel denkt te hebben gevonden tegen eikenprocessierupsen. Beeld Eigen foto

- Firma beweert: uitdroging van rupsen + onschadelijk maken brandharen
- Suggestie dat het product in samenwerking met Universiteit Wageningen ontwikkeld is klopt niet
- Geen data van betrouwbare veldproeven
- Geen bereidheid om het te testen voor provincie
- Geen erkenning als biociden in België

Kokend water

- Firma beweert:
een eikenprocessierups stolt bij 100 C + haartjes niet meer irriterend
- Nog niet uitvoerig getest en bewezen
- Studie uit verleden toont aan dat irriterend eiwit in brandharen pas vernietigd wordt bij temperaturen veel hoger als 100° C

Plastiek rond bomen

Nematoden

-veel belovende techniek maar nog niet optimaal

-nematoden leven in symbiose met bacteriën

-na oplopen van infectie: sterft rups na 5 a 10 dagen of na enkele uren.

-dode rups is opnieuw bron van nematoden

Nematoden

- speciaal spuitapparaat: nematoden levend de boom in
- nematoden overleeft max 3 uur in boom
- niet veel wind, na 20u en voor 6u
- niet regenen, wel motregen
- vanaf eerste larvaal stadium
- parasiteert ook andere rupsen

- volgens firma: enorm succes, doodt nagenoeg alle rupsen, testlocaties verspreid in heel Nederland
- in 2011: getest in Limburg , zeer slechte resultaten, tot 3 maal gespoten
- rupsen bleven leven, <20% gedood
- oorzaken: te veel rupsen aanwezig? te weinig nematoden gebruikt? nematoden dood door druk in machine?
- Nog niet erkend als biociden

Gebruik van feromoonvallen

Gebruik van feromoonvallen is een monitoringsmethode, geen bestrijdingsmethode

- Enkel mannetjes worden gelokt door vrouwelijke synthetische sexferomonen
- Ook al hang je heel veel vallen, niet alle mannetjes worden weggevangen voor dat ze gepaard hebben

- Niet toegestaan als biociden

Spoorferomonen

- In onderzoeksfase:
Onderzoekers van Plant Research in Wageningen (WUR)
- Het gaat om een mengsel van rupseigen stoffen waarmee de diertjes worden misleid. Het extract maakt het mogelijk om valse sporen uit te zetten. Van de processierupsen is bekend dat ze om te overleven in grote groepen bijeen blijven.

Bloembollen, zaadmengsels

Bloembollen planten tegen de processierups!

De overlast van de eikenprocessierups kan op verschillende manieren bestreden worden. Een manier om dat te doen, is door het **planten van bloembollen!** Bepaalde voorjaarsbloeiende bloembollen trekken namelijk al vroeg in het seizoen insecten aan die graag processierupsen eten. Zo trekt de gele narcis sluipwespen aan en komen gaasvliegen af op de blauwe druifjes (*Muscari Amerniacum*). Ook de *Crocus Grand Maitre*, de *Tulipa Tarda* (botanische tulp), de *Chionodoxa* en de *Anemona Blanda* zijn aantrekkelijke bloemen voor de natuurlijke vijanden van de eikenprocessierups.

LIFE project natuurlijke bestrijding

Aantrekken van mezen

- Studie in Nederland: daling grootte populatie epr
- Hoeveel % vermindering is niet juist geweten
- 48 testlocaties verspreid over de 5 provincies: 360 nestkasten

- Provincie Antwerpen: 6 bomenrijen met nestkasten, 6 bomenrijen zonder nestkasten
- Retie, Merksplas, Wortel kolonie

Aantrekken van sluipwespen -vliegen

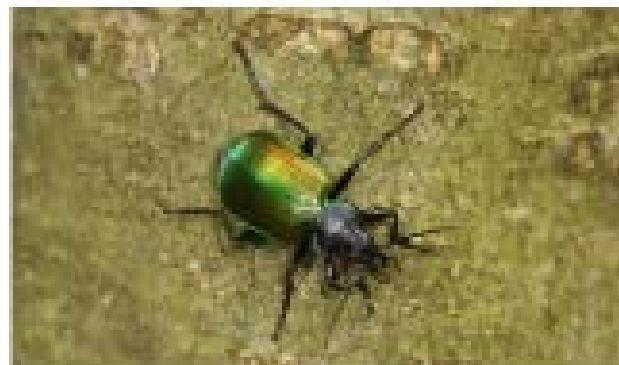
- kleinschalige studies (Ndl en B) tonen aan dat sluipwespen en vliegen de epr nesten parasiteren.
- verschil aantal sluipwespen en -vliegen afh. omgeving
- Onvoldoende kennis over de levenscyclus van de soorten, parasiteringsgraad, andere gastheren

- We vergelijken aantal sluipwespen – en vliegen + grootte epr nesten in 6 typen berm:
- 1. grassig zonder kruiden, verschillende keren gemaaid
- 2. bloemrijke berm, zonder braam of andere struiken, 1x maaien
- 3. bloemrijke berm, met braam of andere struiken, 1x maaien
- 4. ingezaaide berm met epr zaadmengsel (NL), 1x maaien
- 5. ruige grassige berm met netels, 2 x maaien
- 6. gefaseerd gemaaide berm

Herintroductie grote poppenrover

- Inheemse kever, uitgestorven. Bestrijder in Turkije en VS.
- Habitatmodel door INBO
- Expert groep Calosoma
- Kevers worden gezenderd
- 4 kweekstations, 1 in provincie Antwerpen
- 5 plaatsen in Antwerpen (Merksplas, Wortel, Hove), 5 plaatsen in Limburg
- Later uitbreiden naar andere provincies

Brandharen

Irritatie aan huid, ogen en luchtwegen

- Bij herhaaldelijk contact kunnen de symptomen erger worden.
- De klachten kunnen 1 tot 2 weken aanhouden, maar verdwijnen meestal vanzelf.
- Probeer zoveel mogelijk contact met brandharen te vermijden.
- Kom je in contact met de haartjes, begin dan niet te krabben en te wrijven, maar spoel en was huid of ogen goed met water. Vlak na de bloot-stelling kan je de huid 'strippen' met plakband om de brandhaartjes te verwijderen.
- Vermijd om via de kleding opnieuw in aanraking te komen met de haartjes. Was daarom je kleding zeer grondig met water en zeep (lang was-programma op een zo hoog mogelijke temperatuur).
- Lichte symptomen: geen behandeling nodig
- Hevige jeuk: raadpleeg je apotheker (anti-jeuk middelen)
- Ernstige klachten, ademhalingsmoeilijkheden: raadpleeg je huisarts

Werk veilig

Zuigen versus branden

- Zuigen voorkeur: veiliger, restafval
- Branden indien nodig: Deel brandharen worden verspreid door de warme lucht, geen restafval

Bedankt

PROVINCIE ANTWERPEN

PaS - Provinciehuis aan de Singel,
Desguinlei 100, 2018 Antwerpen
www.provincieantwerpen.be